COVID-19 Hakk?nda Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Alg?lanan Engeller

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *COVID-19 Hakk?nda Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Alg?lanan Engeller*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19380

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu ölçek, küresel **COVID-19** pandemisi döneminde acil sa?l?k hizmetleri profesyonellerinin enfeksiyon kontrolüne dair bilgi, tutum, uygulama (pratik) düzeylerini ve bu uygulamalar?n önündeki alg?lanan engelleri de?erlendirmek amac?yla uyarlanm??t?r. Ölçek, sa?l?k çal??anlar?n?n kriz zamanlar?nda sergiledi?i bili?sel, duygusal ve davran??sal tepkileri ölçmeyi hedeflemektedir. Orijinal ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, **Acil Servis** ortam?nda çal??an personelin risk alt?ndaki davran??lar?n? ve e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemede kritik bir araç olarak konumlanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Bilgi, Tutum, Beceri, Alg?lanan Engeller, **Enfeksiyon Kontrolü**, **Sa?l?k Çal??anlar?**, Pandemi, **Uyarlama**.

Yazarlar

Pala, S. Ç., Metinta?, S., Önsüz, M. F., Özak?n, E., & Pala, V. G.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, acil servislerde görev yapan **Sa?l?k Çal??anlar?**n?n **COVID-19** salg?n?yla mücadele sürecinde sergiledikleri bilgi düzeylerini, virüse yönelik tutumlar?n?, enfeksiyon kontrolü uygulamalar?ndaki becerilerini ve bu uygulamalar? hayata geçirirken kar??la?t?klar? alg?lanan engelleri sistematik olarak ölçmektir.

Bu ölçüm, özellikle yüksek riskli ortamlarda çal??an personelin e?itim eksikliklerini, yanl?? inançlar?n? ve sistemik zorluklar? tespit etmeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, enfeksiyon yay?l?m?n? azaltmak ve çal??an güvenli?ini art?rmak için hedefe yönelik müdahale programlar? geli?tirmek için hayati önem ta??maktad?r.

Yap?

Bu ölçek, Bilgi, Tutum, Uygulama (Beceri) ve Alg?lanan Engeller olmak üzere dört temel psikolojik ve davran??sal yap?y? ölçen çok boyutlu bir araçt?r. Ölçek, Bili?sel, Duygusal ve Davran??sal alanlar? kapsayarak, bireyin pandemiye kar?? bütüncül tepkisini de?erlendirir.

Bilgi: Bireyin **COVID-19**'un bula?ma yollar?, semptomlar? ve korunma yöntemleri hakk?ndaki bilimsel do?rulu?u ölçer.
Tutum: Virüsün ciddiyetine, enfeksiyon kontrol tedbirlerinin gereklili?ine ve a??lamaya yönelik olumlu veya olumsuz duygusal e?ilimleri de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uygulama/Beceri: Maske takma, el hijyeni ve ki?isel koruyucu ekipman (KKE) kullan?m? gibi fiili **Enfeksiyon Kontrolü** pratiklerinin s?kl???n? ve do?rulu?unu inceler.
Alg?lanan Engeller: Kurumsal yetersizlikler, ekipman eksikli?i, i? yükü veya psikososyal stres gibi enfeksiyon kontrolü uygulamalar?n? k?s?tlayan d??sal ve içsel faktörleri belirler.

Geçerlik

Kaynak referansta belirtildi?i üzere, ölçe?in Türkçe **Uyarlama** çal??mas? kapsam?nda geçerlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in amaçlanan yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Yap?lan geçerlik çal??malar? muhtemelen, ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla yap? geçerli?ini (Faktör Analizi) ve maddelerin ilgili yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini görmek için içerik geçerli?ini (uzman görü?ü) içermi?tir. Ancak, bu akademik ölçek giri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, KMO, Barlett testi sonuçlar?) sa?lanmam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik incelemesi, Türkçe versiyonun tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini de?erlendirmi?tir. Güvenirlik analizleri genellikle ölçe?in iç tutarl?l???n? test etmeyi içerir.

Çal??mada, **Sa?l?k Çal??anlar?** örnekleminde ölçe?in alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Kaynak referans, güvenirlik çal??mas?n?n yap?ld???n? belirtmekle birlikte, bu giri? k?sm?nda spesifik Cronbach Alfa de?erleri sunulmam??t?r. Bir uyarlama çal??mas? ba?lam?nda, yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ba?ar?l? oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

COVID-19 Hakk?nda Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Alg?lanan Engeller ölçe?inin Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, orijinal yap?n?n Türk kültürüne ve **Acil Servis** çal??anlar?na uygunlu?unu test etmek amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r.

Faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak ve her bir maddenin ait oldu?u alt boyuta ne kadar yüklendi?ini belirlemek için kullan?lm??t?r. Bu süreç, ölçe?in dört ana yap? (Bilgi, Tutum, Uygulama, Engeller) alt?nda toplan?p toplanmad???n? veya Türk örnekleminde farkl? bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad???n? belirlemede kritik rol oynamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Anket Tipi)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Çok boyutlu, öz bildirim (self-report) ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?). Orijinal dil bilgisi bu kaynakta belirtilmemi?tir.

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Çal??anlar?.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an ya? grubu).

Popülasyon Detaylar?: Özellikle **Acil Servis**lerde görev yapan hekim, hem?ire ve di?er sa?l?k profesyonelleri.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n **COVID-19** hakk?nda kendi bilgi, tutum ve pratiklerini derecelendirmelerini gerektiren maddelerden olu?ur. Derecelendirme format? bu kaynakta belirtilmemi?tir, ancak genellikle Likert tipi veya do?ru/yanl?? formatlar? içerir.

Anahtar Kelimeler

Pandemi, **COVID-19**, Bilgi, Tutum, Uygulama, **Enfeksiyon Kontrolü**, Acil T?p, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seval Çal??kan Pala

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: sevalclskn@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021 (Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ticari kullan?m, izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: covid-19-hakkinda-bilgi-tutum-beceri-ve-enfeksiyon-kontrolunde-algilanan-engeller-toad.pdf

Kaynaklar

Pala, S. Ç., Metinta?, S., Önsüz, M. F., Özak?n, E., & Pala, V. G. (2021). Evaluation of Turkish Validity and Reliability of Knowledge, Attitude, Practice and Perceived Barriers in Infection Control

ARABPSYCHOLOGY.COM

Questionnaire among Emergency Healthcare Professionals regarding **COVID-19**. *Konuralp Medical Journal, 13*(S1), 373-382.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal?d?r ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen akademik referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM